

AUDITO IR APSKAITOS TARNYBOS DIREKTORIAUS

Į S A K Y M A S

**DĖL 6-OJO VERSLO APSKAITOS STANDARTO „AIŠKINAMASIS RAŠTAS“
TVIRTINIMO**

2012 m. gruodžio 21 d. Nr. VAS-24
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (Žin., 2001, Nr. [99-3515](#); 2012, Nr. [51-2531](#)) 3 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 12 d. nutarimo Nr. 348 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymą ir Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymą“ (Žin., 2002, Nr. [28-992](#); 2012, Nr. [47-2300](#)) 1.1.1 punktu ir atsižvelgdamas į Apskaitos standartų komiteto 2012 m. gruodžio 21 d. nutarimą Nr. 24-24-1.48:

1. T v i r t i n u 6-ąjį verslo apskaitos standartą „Aiškinamasis raštas“ (pridedama).
2. P r i p a ž į s t u netekusiu galios viešosios įstaigos Audito ir apskaitos tarnybos 2010 m. birželio 2 d. įsakymo Nr. VAS-13 „Dėl 6-ojo verslo apskaitos standarto „Aiškinamasis raštas“ tvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. [68-3430](#)) 1 punktą.
3. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja nuo 2013 m. sausio 1 d.

DIREKTORIUS

AUDRIUS LINARTAS
PATVIRTINTA
Audito ir apskaitos tarnybos
direktoriaus 2012 m. gruodžio 21
d.
įsakymu Nr. VAS-24
(Audito ir apskaitos tarnybos
direktoriaus 2015 m. gegužės 28 d.
įsakymo Nr. VAS-19 redakcija)

6-ASIS VERSLO APSKAITOS STANDARTAS „AIŠKINAMASIS RAŠTAS“

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šio standarto tikslas – nustatyti informaciją, kuri turi būti pateikiama įmonės metinių finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte (toliau – aiškinamasis raštas), kad būtų geriau paaiškinti kitose finansinėse ataskaitose pateikti duomenys ir atskleidžiama papildoma jose nepateikta reikšminga informacija.

2. Šis standartas neatsiejamas nuo visų kitų verslo apskaitos standartų, kuriuose nustatyti ūkinių operacijų ir įvykių pripažinimo, vertinimo, registravimo apskaitoje ir pateikimo finansinėse ataskaitose reikalavimai.

3. Standartas nustato bendrus mažų, vidutinių ir didelių įmonių aiškinamojo rašto turinio ir pastabų reikalavimus, išskyrus tuos atvejus, kai kiti verslo apskaitos standartai

reikalauja ar leidžia aiškinamojo rašto informaciją pateikti kitaip. Viešojo intereso įmonių, kurios finansines ataskaitas rengia vadovaudamosi verslo apskaitos standartais, aiškinamojo rašto turinio reikalavimai yra tokie pat, kaip ir didelių įmonių.

4. Standartas netaikomas labai mažoms įmonėms, rengiančioms 1-ojo verslo apskaitos standarto „Finansinė atskaitomybė“ 8 punkte nustatytą finansinių ataskaitų rinkinį. Labai mažos įmonės, nepasirinkusios rengti 8 punkte nurodyto finansinių ataskaitų rinkinio, taiko tokius pačius informacijos pateikimo aiškinamajame rašte reikalavimus, kaip ir mažos įmonės.

5. Tarpinių finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas sudaromas pagal 29-ojo verslo apskaitos standarto „Tarpinė finansinė atskaitomybė“ reikalavimus arba, siekiant atskleisti daugiau informacijos, pagal šio standarto nuostatas.

6. Įmonių grupės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas rengiamas kaip vienos akcinės bendrovės, uždarnosios akcinės bendrovės, tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos, kurios visi tikrieji nariai yra akcinės bendrovės ar uždarnosios akcinės bendrovės, teikiančios finansines ataskaitas, aiškinamasis raštas pagal šio ir 16-ojo verslo apskaitos standarto „Konsoliduotosios finansinės ataskaitos ir investicijos į patronuojamąsias įmones“ reikalavimus.

7. Neribotos civilinės atsakomybės juridiniai asmenys ir mažosios bendrijos taiko šį standartą, kai teisės aktų nustatyta tvarka finansines ataskaitas sudaro ne pagal 38-ąjį verslo apskaitos standartą „Neribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų ir mažųjų bendrijų buhalterinė apskaita ir finansinės ataskaitos“, o pagal visus kitus verslo apskaitos standartus.

8. Kolektyvinio investavimo subjektų ir pensijų fondų aiškinamasis raštas rengiamas vadovaujantis 39-ojo verslo apskaitos standarto „Kolektyvinio investavimo subjektų ir pensijų fondų apskaita, finansinės ataskaitos“ ir šio standarto nuostatomis, jeigu jos neprieštarauja 39-ajam verslo apskaitos standartui.

9. Kredito unijos vadovaujasi 43-iojo verslo apskaitos standarto „Kredito unijų apskaita ir finansinės ataskaitos“ ir šio standarto nuostatomis, jeigu jos neprieštarauja 43-iajam verslo apskaitos standartui.

10. Didelės, viešojo intereso ir kitos įmonės, kurios savo nuožiūra nusprendžia arba teisės aktų nustatyta tvarka privalo finansinėse ataskaitose pateikti informaciją apie segmentus, vadovaujasi šio ir 34-ojo verslo apskaitos standarto „Segmentų atskleidimas finansinėse ataskaitose“ nuostatomis. Viešojo intereso įmonė suprantama kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos audito įstatyme.

11. Likviduojamos įmonės aiškinamąjį raštą rengia pagal 28-ojo verslo apskaitos standarto „Įmonių likvidavimas“ reikalavimus.

12. Šiame standarte vartojamos sąvokos turi tą pačią reikšmę, kaip kituose verslo apskaitos standartuose, Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos, Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės ir Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatymuose.

13. Kai šio standarto nuostatos taikomos visiems pelno siekiantiems juridiniams asmenims neatsižvelgiant į teisinę formą, toliau standarte juridiniai asmenys vadinami įmone. Kai šio standarto nuostatos taikomos individualioms įmonėms, tikrosioms ūkinėms bendrijoms ir komanditinėms ūkinėms bendrijoms, toliau standarte jos vadinamos neribotos civilinės atsakomybės juridiniais asmenimis. Kitais atvejais nurodoma konkreti juridinio asmens teisinė forma.

II. AIŠKINAMOJO RAŠTO TURINYS

14. Aiškinamąjį raštą sudaro šios dalys:

14.1. bendroji dalis;

14.2. apskaitos politika;

14.3. pastabos.

15. Aiškinamajame rašte pateikiama šio standarto reikalaujama su įmonės veikla susijusi informacija, paaiškinamos reikšmingos finansinių ataskaitų sumos ir jų pasikeitimo priežastys. Vidutinės, didelės ir viešojo intereso įmonės turi pateikti ne tik šio standarto reikalaujamą, bet ir kitą reikšmingą su įmonės veikla susijusią informaciją. Informacija yra reikšminga, jei jos nepateikimas ar neteisingas pateikimas gali iškreipti finansinių ataskaitų duomenis ir turėti įtakos finansinių ataskaitų informacijos vartotojų priimamiems sprendimams.

16. Aiškinamajame rašte pateikiama informacija apie kitose finansinėse ataskaitose neparodytus įmonės sandorius ir įvykius (neapibrėžtuosius įsipareigojimus, neapibrėžtąjį turtą, poataskaitinius įvykius), pretenzijas įmonei ir įmonės teisių apribojimus, jei tokių yra. Neturėtų būti aiškinami su ataskaitinio laikotarpio finansinėmis ataskaitomis nesusiję būsimi įvykiai ar planuojami sandoriai, nebent yra žinoma, kad kitą ataskaitinį laikotarpį jie reikšmingai pakeis finansinių ataskaitų duomenis.

17. Aiškinamajame rašte informacija turi būti pateikiama tokiu būdu, kad nereikšminga informacija neužgožtų svarbios.

18. Šio standarto reikalaujama informacija aiškinamajame rašte gali būti nepateikiama, jei ji yra nereikšminga ir jos nepateikimas neiškreipia finansinių ataskaitų duomenų ir neturi įtakos finansinių ataskaitų informacijos vartotojų priimamiems sprendimams.

19. Aiškinamojo rašto apskaitos politikos dalyje pateikiama informacija apie įmonės taikytą apskaitos politiką, kuri turėjo įtakos finansinių ataskaitų duomenims ir gali paveikti finansinių ataskaitų informacijos vartotojų priimamus sprendimus.

20. Pastabose turi būti pateikiama šio standarto V skyriuje reikalaujama informacija, kuri atskleidžia įmonės veiklos pobūdį, finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus, jei įmonė sudaro pinigų srautų ataskaitą, tačiau nebuvo pateikta kitose finansinėse ataskaitose.

21. Vidutinių, didelių ir viešojo intereso įmonių aiškinamojo rašto pastabose turi būti pateikiama šio standarto VI ir VII skyriuose reikalaujama papildoma ir kita informacija, kuri atskleidžia įmonės finansinę būklę, veiklos pobūdį ir veiklos rezultatus, tačiau nebuvo pateikta kitose finansinėse ataskaitose.

22. Pastabose pateikiama ataskaitinių finansinių metų ir mažiausiai vieno praėjusių finansinių metų informacija. Ji pateikiama tokia pat tvarka, kokia pateikti finansinių ataskaitų straipsniai. Pastabos numeruojamos iš eilės. Pastabos numeris nurodomas prie finansinės ataskaitos straipsnio, kurį ji paaiškina.

23. Jei kuris nors turtas ar įsipareigojimas yra išskaidytas ir parodytas daugiau kaip viename balanso straipsnyje ir jei tos sumos yra reikšmingos, tai visa to turto ar įsipareigojimo balansinė vertė ir jos dalys atskiruose balanso straipsniuose paaiškinami vienoje pastaboje.

III. BENDROJI AIŠKINAMOJO RAŠTO DALIS

24. Aiškinamojo rašto bendrojoje dalyje pateikiami duomenys apie įmonę, jos veiklą ir kiti bendrieji duomenys:

24.1. Teisinė forma, pavadinimas, kodas, buveinė (adresas), registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys, ir teisinis statusas, jei įmonė likviduojama, reorganizuojama ar yra bankrutavusi.

24.2. Patronuojančiosios įmonės, sudarančios mažiausios įmonių grupės, kuriai įmonė priklauso kaip patronuojamoji, konsoliduotąsias finansines ataskaitas, teisinė forma, pavadinimas, kodas ir buveinė (adresas).

24.3. Ataskaitinių finansinių metų ir praėjusių finansinių metų vidutinis darbuotojų skaičius pagal sąrašą.

25. Jei įmonės finansiniai metai yra trumpesni arba ilgesni kaip 12 mėnesių, aiškinamojo rašto bendrojoje dalyje turi būti nurodomos to priežastys ir informacija, kad

pelno (nuostolių), nuosavo kapitalo pokyčių ir pinigų srautų ataskaitų duomenys negali būti lyginami su praėjusio ataskaitinio laikotarpio finansinių ataskaitų duomenimis.

IV. APSKAITOS POLITIKA

26. Aiškinamojo rašto apskaitos politikos dalyje turi būti nurodoma, kad finansinės ataskaitos yra parengtos vadovaujantis verslo apskaitos standartais. Taip pat nurodomi ir kiti teisės aktai, kuriais buvo vadovautasi tvarkant apskaitą ir sudarant finansines ataskaitas.

27. Apskaitos politikos dalyje išvardijami apskaitos principai ir trumpai aprašomi apskaitos metodai ir taisyklės, kuriais tvarkydama apskaitą ir sudarydama finansines ataskaitas vadovaujasi įmonė. Jei taikomas verslo apskaitos standartuose nustatytas metodas, jo aprašyti nereikia, tik nurodoma, kad jis yra taikomas.

28. Apskaitos politikos dalyje atskleidžiama įmonės pasirinkti:

28.1. Nematerialiojo, ilgalaikio materialiojo ir investicinio turto įvertinimo būdai.

28.2. Finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų įvertinimo būdai ir metodai.

28.3. Atsargų apskaitos, įkainojimo ir parduotų prekių ar produkcijos savikainos nustatymo būdai.

28.4. Atsargų pasigaminimo savikainos nustatymo būdas ir į atsargų pasigaminimo savikainą įtraukiamos išlaidų grupės.

28.5. Įvertinimo būdai, kuriuos įmonė taiko vertindama žemės ūkio produkciją pirminio pripažinimo metu ir biologinį turtą.

28.6. Kiti finansinių ataskaitų duomenų įvertinimo ar tikslinimo metodai.

V. VISŲ ĮMONIŲ AIŠKINAMOJO RAŠTO PASTABOS

29. Jei kitose finansinėse ataskaitose nepateikta visa arba dalis lyginamosios informacijos, turi būti atskleidžiamos priežastys.

30. Apie esminių klaidų taisymą turi būti atskleidžiama:

30.1. Esminių klaidų pobūdis.

30.2. Kad ankstesnių laikotarpių informacija buvo koreguota arba kad to padaryti neįmanoma.

30.3. Ankstesnių laikotarpių duomenų koregavimo sumos ir nurodytų laikotarpių duomenys iki ir po koregavimo.

31. Jei per ataskaitinius finansinius metus buvo atlikta reikšmingų apskaitos politikos pakeitimų, turi būti atskleidžiama:

31.1. Faktas, kad apskaitos politika buvo pakeista.

31.2. Apskaitos politikos keitimo priežastis.

31.3. Pakeistos apskaitos politikos taikymo būdas.

31.4. Sumos, kuriomis koreguojami kiekvieno finansinėse ataskaitose pateikiamo laikotarpio duomenys, ir nurodytų laikotarpių duomenys iki ir po koregavimo.

31.5. Priežastys, dėl kurių pakeista apskaitos politika buvo taikoma perspektyviniu būdu, jei tokių atvejų buvo.

31.6. Priežastys, dėl kurių nebuvo galimybės pateikti visos patikslintos lyginamosios informacijos, jei tokių atvejų buvo.

32. Kai praėjusių finansinių metų duomenys pergrupuojami, atskleidžiamas kiekvieno straipsnio arba straipsnių grupės duomenų grupavimo pakeitimo pobūdis, priežastys ir sumos. Jei praėjusių finansinių metų duomenų pergrupuoti neįmanoma, turi būti nurodoma priežastis, dėl kurios duomenys nebuvo pergrupuoti, ir dėl to neatliktų koregavimų pobūdis.

33. Apie nematerialųjį, ilgalaikį materialųjį ir ilgalaikį finansinį turtą nurodoma:

33.1. Kiekvienos nematerialiojo turto grupės:

33.1.1. įsigijimo arba pasigaminimo (sukūrimo) savikaina laikotarpio pradžioje ir pabaigoje;

- 33.1.2. per ataskaitinį laikotarpį įsigyto ar pasigaminto (sukurto) ir perleisto turto vertė;
- 33.1.3. nurašyto turto vertė;
- 33.1.4. turto nuvertėjimo sąnaudų suma, parodyta pelno (nuostolių) ataskaitoje, jei turtas nuvertėjo;
- 33.1.5. turto nuvertėjimo sumažinimo suma, jei pasikeitus aplinkybėms, ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais pripažintas turto nuvertėjimas buvo sumažintas;
- 33.1.6. per ataskaitinį laikotarpį apskaičiuota amortizacijos suma;
- 33.1.7. sukaupta amortizacijos suma ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje.
- 33.2. Kiekvienos ilgalaikio materialiojo turto, finansinėse ataskaitose parodomo įsigijimo savikaina ar perkainota vertė, ir investicinio turto, finansinėse ataskaitose parodomo įsigijimo savikaina, grupės lentelėje pateikiama:
 - 33.2.1. įsigijimo (pasigaminimo) savikaina ar perkainota vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje;
 - 33.2.2. per ataskaitinį laikotarpį įsigyto turto vertė;
 - 33.2.3. per ataskaitinį laikotarpį perleisto turto vertė;
 - 33.2.4. nurašyto turto vertė;
 - 33.2.5. vertės sumažėjimo suma;
 - 33.2.6. perkainojimo suma;
 - 33.2.7. per ataskaitinį laikotarpį apskaičiuotas nusidėvėjimas;
 - 33.2.8. sukauptas nusidėvėjimas ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje;
 - 33.2.9. perkainojimo rezervo pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį;
 - 33.2.10. turto perkainojimo rezultato apmokestinimo tvarka, jei jis apmokestinamas;
 - 33.2.11. ilgalaikio materialiojo turto, parodomo finansinėse ataskaitose perkainota vertė, balansinė vertė, kuri būtų parodoma balanse, jei nebūtų perkainota.
- 33.3. Kiekvienos investicinio turto, finansinėse ataskaitose parodomo tikrąja vertė, grupės:
 - 33.3.1. balansinė vertė laikotarpio pradžioje ir pabaigoje;
 - 33.3.2. per ataskaitinį laikotarpį įsigyto turto vertė;
 - 33.3.3. per ataskaitinį laikotarpį perleisto turto vertė;
 - 33.3.4. nurašyto turto vertė;
 - 33.3.5. tikrosios vertės pokytis per finansinius metus;
 - 33.3.6. pelno (nuostolių) ataskaitoje pripažintas pelnas ar nuostoliai dėl investicinio turto tikrosios vertės pokyčio;
 - 33.3.7. reikšmingos prielaidos ir metodai, kuriais remiantis nustatoma investicinio turto tikroji vertė.
- 33.4. Apie kiekvienos nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto grupės nuvertėjimą nurodoma:
 - 33.4.1. nuostolių dėl vertės sumažėjimo sumos, parodytos pelno (nuostolių) ataskaitoje;
 - 33.4.2. panaikintų nuostolių dėl vertės sumažėjimo sumos, parodytos pelno (nuostolių) ataskaitoje.
- 34. Apie prestižą papildomai atskleidžiama:
 - 34.1. Motyvai, dėl kurių buvo pasirinktas ilgesnis negu penkerių metų naudingo tarnavimo laikas.
 - 34.2. Koregavimo suma, jeigu prestižo vertė buvo keičiama dėl koregavimo laikotarpiu pasikeitusios turto ir įsipareigojimų vertės.
- 35. Jei sudarytame pelno (nuostolių) paskirstymo projekte plėtros darbų vertė, pripažinta nematerialiuoju turtu, paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną nėra visiškai amortizuota, aiškinamajame rašte turi būti pateikiama:
 - 35.1. Likutinė plėtros darbų vertė.
 - 35.2. Informacija, kad likutinė plėtros darbų vertė neviršija paskirstyti skirtų rezervų ir nepaskirstytojo pelno sumos.

35.3. Pelno paskirstymo priežastys, kai likutinė plėtos darbų vertė viršija paskirstyti skirtų rezervų ir nepaskirstytojo pelno sumą.

36. Apie finansinį turtą ir finansinius įsipareigojimus atskleidžiama:

36.1. Apie parduoti laikomą finansinį turtą ir su rinkos kainomis susijusius finansinius įsipareigojimus, įvertintus tikrąja verte, nurodoma:

36.1.1. Tikrosios vertės nustatymo metodas ir reikšmingos prielaidos, jei tikroji vertė nustatoma ne pagal aktyviojoje vertybinių popierių rinkoje skelbiamą kainą.

36.1.2. Kiekvienos finansinio turto ar finansinių įsipareigojimų grupės tikroji vertė ir tikrosios vertės pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį.

36.2. Finansinio turto nuvertėjimo sąnaudų suma pelno (nuostolių) ataskaitoje, jei turtas nuvertėjo.

36.3. Finansinio turto nuvertėjimo sumažinimo suma, jei pasikeitus aplinkybėms ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais pripažintas turto nuvertėjimas buvo sumažintas.

37. Apie išvestines finansines priemones nurodoma:

37.1. Trumpas kiekvienos išvestinių finansinių priemonių grupės apibūdinimas.

37.2. Išvestinių finansinių priemonių grupės tikroji vertė paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną ir pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį, jei pelno (nuostolių) ar nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitose jie neparodyti atskiroje eilutėje.

37.3. Svarbios sąlygos, kurios gali paveikti būsimųjų ataskaitinių laikotarpių grynų pinigų srautų dydį, periodiškumą ir stabilumą.

37.4. Išvestinės finansinės priemonės įvertinimo būdai ir prielaidos, nulėmusios jų pasirinkimą, jei tikrosios vertės negalima buvo patikimai nustatyti. Taip pat nurodomos priežastys, dėl kurių tikroji vertė nenustatoma.

38. Apie apsidraudimo priemones aiškinamajame rašte pateikiama:

38.1. Trumpas kiekvieno reikšmingo apdrausto objekto finansinės rizikos valdymo tikslų ir politikos aprašymas.

38.2. Apsidraudimo priemonių aprašymas.

38.3. Apdraustų objektų aprašymas ir jų tikroji vertė paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną.

38.4. Rizikos rūšys, nuo kurių yra apsidrausta.

38.5. Apsidraudimo priemonių, naudojamų planuojamiems sandoriams apdrausti:

38.5.1. planuojamų sandorių įvykdymo laikotarpiai;

38.5.2. apdraustų sandorių, kurių nesitikima vykdyti, aprašymas.

38.6. Apsidraudimo priemonių, naudojamų apsidrausti nuo pinigų srautų ir grynosios investicijos į užsienio įmonę valiutos kurso pokyčio:

38.6.1. suma, kuri buvo įtraukta į pelno (nuostolių) ataskaitą;

38.6.2. suma, kuri buvo įtraukta į perkainojimo rezervą (rezultatus);

38.6.3. perkainojimo rezervo (rezultatų) pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį (duomenys pateikiami lentelėje).

39. Įmonės, kurių apskaitos politikoje numatyta biologinį turtą vertinti tikrąja verte atėmus pardavimo išlaidas, aiškinamajame rašte atskleidžia:

39.1. Dėl biologinio turto tikrosios vertės, atėmus pardavimo išlaidas, pokyčio pelno (nuostolių) ataskaitoje pripažintą pelną ir nuostolius.

39.2. Informaciją apie biologinio turto grupių tikrosios vertės pokyčius per ataskaitinį laikotarpį:

39.2.1. balansinę vertę laikotarpio pradžioje;

39.2.2. padidėjimą dėl augalų ar gyvūnų atsiradimo;

39.2.3. padidėjimą nupirkus;

39.2.4. sumažėjimą pardavus;

39.2.5. sumažėjimą pagaminus produkciją;

39.2.6. kitus pokyčius;

39.2.7. balansinę vertę laikotarpio pabaigoje.

39.3. Reikšmingos prielaidos ir metodai, kuriais remiantis nustatoma biologinio turto tikroji vertė.

40. Įmonės, kurių apskaitos politikoje numatyta biologinį turtą vertinti įsigijimo (pasigaminimo) savikaina, aiškinamajame rašte atskleidžia informaciją apie biologinio turto grupių įsigijimo (pasigaminimo) savikainos pokyčius per ataskaitinį laikotarpį:

- 40.1. balansinę vertę laikotarpio pradžioje;
- 40.2. padidėjimą dėl augalų ar gyvūnų atsiradimo;
- 40.3. padidėjimą nupirkus;
- 40.4. padidėjimą dėl prieaugio;
- 40.5. sumažėjimą pardavus;
- 40.6. sumažėjimą pagaminus produkciją; 82.4.2.
- 40.7. kitus pokyčius;
- 40.8. balansinę vertę laikotarpio pabaigoje.

41. Apie mokėtinas sumas ir įsipareigojimus atskirai nurodoma:

41.1. Sumos, kurias įmonė turi grąžinti vėliau kaip po penkerių metų.

41.2. Skolų, už kurias įmonė yra užstačiusi vertingą turtą, suma, užstato rūšis, pobūdis ir jo balansinę vertę.

42. Apie finansinėse ataskaitose neparodytus finansinius pasižadėjimus, neapibrėžtuosius įsipareigojimus, neapibrėžtąjį turtą, suteiktą garantiją ar laidavimą už kito asmens įsipareigojimus atskleidžiama:

42.1. Bendros sumos.

42.2. Visi su įmonių grupės, asocijuotosiomis ar pagal jungtinės veiklos sutartį kontroliuojamomis bendrosiomis įmonėmis susiję pasižadėjimai.

42.3. Reikšmingos vertės užstatai, jų rūšys ir pobūdis.

43. Atskleidžiamos ir apibūdinamos sumos, kurios įtrauktos į pajamų ir sąnaudų straipsnius ir išsiskiria savo dydžiu ar pobūdžiu.

44. Apie pasižadėjimus, susijusius su ilgalaikio atlygio, mokamo darbuotojams išėjus į pensiją, planais, atskleidžiama:

44.1. Pagal apibrėžtų įmokų planus sąnaudomis pripažinta suma.

44.2. Pagal apibrėžtų išmokų planus:

44.2.1. apibrėžtų išmokų plano turto tikroji vertė;

44.2.2. įsipareigojimo, garantuojančio apibrėžtų išmokų plano atlygį, dabartinė vertė;

44.2.3. suma, parodyta pelno (nuostolių) ataskaitoje.

45. Apie pagrindinius vadovaujančiuosius darbuotojus, kaip apibrėžta tarptautiniuose apskaitos standartuose, priimtuose 2002 m. liepos 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1606/2002 dėl tarptautinių apskaitos standartų taikymo, suskirstytus į administracijos darbuotojų, valdybos ir stebėtojų tarybos narių grupes, atskleidžiami tokie duomenys:

45.1. Per ataskaitinį ir praėjusį ataskaitinį laikotarpius bendra ir kiekvienai grupei išmokėtų avansų ir suteiktų paskolų sumos, palūkanų normos, pagrindinės paskolų sąlygos ir sugrąžintos, įmonės nurašytos arba atsisakytos sumos.

45.2. Už šiuos asmenis teikiant visų rūšių garantijas įmonės prisiimtų pasižadėjimų suma, atskirai nurodoma ir kiekvienai grupei tenkanti suma.

46. Atskleidžiamos su įmonių grupės įmonėmis susijusios:

46.1. Investicijų į patronuojančiosios ir patronuojamųjų įmonių akcijas pajamos.

46.2. Kitų ilgalaikių investicijų ir paskolų pajamos.

46.3. Kitos palūkanų ir panašios pajamos.

46.4. Palūkanos ir kitos panašios sąnaudos.

47. Jei taikomų verslo apskaitos standartų reikalavimų nepakanka, kad būtų atskleidžiama tikra ir teisinga informacija apie įmonės turtą, nuosavą kapitalą, įsipareigojimus, pajamas, sąnaudas ir pinigų srautus, jei įmonė sudaro pinigų srautų ataskaitą, pastabose apie tai pateikiama papildoma informacija.

48. Turi būti paaiškinama verslo apskaitos standartų reikalavimų netaikymo priežastis ir poveikis finansinėse ataskaitose pateiktos įmonės finansinės būklės duomenims ir veiklos rezultatams, jeigu siekiant atskleisti tikrą ir teisingą informaciją apie įmonės turtą, nuosavą kapitalą, išipareigojimus, pajamas ir sąnaudas, pinigų srautus, jei įmonė sudaro pinigų srautų ataskaitą, jų nesilaikoma.

49. Mažų įmonių, nerengiančių metinio pranešimo, aiškinamajame rašte apie savas akcijas atskleidžiama:

49.1. Visų įmonės įsigytų ir turimų savų akcijų skaičius, jų nominalioji vertė ir įstatinio kapitalo dalis, kurią tos akcijos sudaro.

49.2. Per ataskaitinį laikotarpį įsigytų ir perleistų savų akcijų skaičius, jų nominalioji vertė ir įstatinio kapitalo dalis, kurią tos akcijos sudaro.

49.3. Jeigu savos akcijos įsigyjamos ar perleidžiamos už užmokestį, jų apmokėjimas.

49.4. Įmonės savų akcijų įsigijimo per ataskaitinį laikotarpį priežastys.

50. Valstybės ar savivaldybės įmonių aiškinamajame rašte atskleidžiama:

50.1. Turto, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, ir (ar) turto, kuris yra naudojamas valstybės institucijų ir įstaigų funkcijoms atlikti ir perduotas įmonei valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise (toliau – centralizuotai valdomas valstybės turtas) pobūdis ir balansinė vertė.

50.2. Kiekvienos parduoti skirto centralizuotai valdomo valstybės turto grupės balansinė vertė.

50.3. Valstybės ar savivaldybės įmonės savininko kapitalo ir (ar) turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo ir (ar) centralizuotai valdomą valstybės turtą atitinkančio kapitalo pokyčiai, jei tokių buvo per ataskaitinį laikotarpį, ir šių pokyčių priežastys.

50.4. Finansinių išipareigojimų, susijusių su patikėjimo teise valdomu ir parduoti skirtu valstybės turtu, vertė.

VI. PAPILDOMA INFORMACIJA, KURIĄ TURI ATSKLEISTI VIDUTINĖS, DIDELĖS IR VIEŠOJO INTERESO ĮMONĖS

51. Aiškinamojo rašto bendrojoje dalyje papildomai pateikiama informacija apie įmonę:

51.1. Veiklos laikotarpis, jeigu jis yra ribotas.

51.2. Jei įmonė priklauso įmonių grupei:

51.2.1. patronuojančiosios įmonės, sudarančios didžiausios įmonių grupės, kuriai įmonė priklauso kaip patronuojamoji, konsoliduotąsias finansines ataskaitas, teisinė forma, pavadinimas, kodas ir buveinė (adresas);

51.2.2. vieta, kur galima gauti įmonių grupės, kuriai priklauso įmonė, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų kopijas, jeigu jas įmanoma gauti.

51.3. Jei įmonė yra neribotos civilinės atsakomybės juridinio asmens dalyvė, to juridinio asmens teisinė forma, pavadinimas, kodas ir buveinė (adresas).

51.4. Įmonės filialų ir atstovybių skaičius, patronuojamųjų, asocijuotųjų ir pagal jungtinės veiklos sutartį kontroliuojamų bendrųjų įmonių teisinė forma, pavadinimai, kodai ir buveinės (adresai).

51.5. Trumpas įmonės veiklos apibūdinimas.

51.6. Ataskaitinių finansinių metų vidutinis darbuotojų skaičius pagal kategorijas.

52. Jei rengdami finansines ataskaitas įmonės pagrindiniai vadovaujantieji darbuotojai žino faktų, kurie gali kelti abejonių dėl įmonės gebėjimo tęsti veiklą, tai turi būti atskleidžiama aiškinamojo rašto bendrojoje dalyje.

53. Patronuojančiosios įmonės, kurios teisės aktų nustatytais išimtiniais atvejais nesudaro konsoliduotųjų finansinių ataskaitų, informaciją apie tai pateikia aiškinamajame rašte.

54. Apie reikšmingus apskaitinių įvertinimų keitimus pateikiama:

54.1. informacija, kad buvo pakeistas apskaitinis įvertinimas ir keitimo priežastys;

54.2. apskaitinio įvertinimo keitimo pobūdis ir poveikis;

54.3. suma, kuri daro įtaką ataskaitinio laikotarpio rezultatams;

54.4. paaiškinimas, jei sumos, kuri galėtų daryti įtaką rezultatams, apskaičiuoti negalima.

55. Apie nematerialųjį turtą papildomai atskleidžiama:

55.1. Kiekvienos nematerialiojo turto grupės amortizacijos skaičiavimo metodai ir naudingo tarnavimo laikas.

55.2. Turto, kuris yra visiškai amortizuotas, tačiau naudojamas, įsigijimo arba pasigaminimo (sukūrimo) savikaina.

55.3. Informacija apie įmonės veikloje naudojamą nemokamai gautą turtą.

55.4. Turto, kurio kontrolę riboja teisės aktai ar tam tikros sutartys, likutinė vertė.

55.5. Turto, užstatyto garantuojant įsipareigojimų vykdymą, likutinė vertė.

56. Apie ilgalaikį materialųjį turtą papildomai atskleidžiama:

56.1. Kiekvienos ilgalaikio materialiojo turto, finansinėse ataskaitose parodomo įsigijimo savikaina ar perkainota verte, ir investicinio turto, finansinėse ataskaitose parodomo įsigijimo savikaina, grupės nusidėvėjimo skaičiavimo metodai ir naudingo tarnavimo laikas.

56.2. Priežastys, dėl kurių buvo perkainotas turtas, parodomas finansinėse ataskaitose perkainota verte, perkainojimo periodiškumas ir perkainojimo rezultatas.

56.3. Įmonės nusistatyta minimali ilgalaikio materialiojo turto vieneto vertė.

56.4. Turto įkeitimas ir kiti nuosavybės teisių apribojimai.

56.5. Visiškai nudėvėtas turtas, kuris dar naudojamas, ir jo įsigijimo ar pasigaminimo savikaina.

56.6. Jei viena to paties turto dalis naudojama tik pajamoms iš turto nuomos ir (arba) turto vertės padidėjimo gauti ir laikoma investiciniu turtu, o kita dalis – prekėms gaminti, paslaugoms teikti ar administraciniais tikslams, tų dalių reikšmingumo nustatymo kriterijai, dydis ir vertė.

57. Apie kiekvienos nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto grupės nuvertėjimą papildomai atskleidžiama:

57.1. Aplinkybės, dėl kurių per ataskaitinį laikotarpį pripažinti ar panaikinti nuostoliai dėl vertės sumažėjimo.

57.2. Nuvertėjusio turto pobūdis ir trumpas aprašymas.

57.3. Nuostolių dėl vertės sumažėjimo ir panaikintų nuostolių dėl vertės sumažėjimo sumos, užregistruotos per ataskaitinį laikotarpį nuosavo kapitalo sąskaitose.

57.4. Nematerialiojo ir materialiojo ilgalaikio turto atsiperkamosios vertės nustatymo pagrindas – tikroji vertė, atėmus pardavimo išlaidas, ar naudojimo vertė. Jei atsiperkamoji turto vertė buvo nustatyta remiantis tikrąja verte, atėmus pardavimo išlaidas, tikrosios vertės, atėmus pardavimo išlaidas, nustatymo būdas (pardavimo kaina buvo nustatyta remiantis pardavimo sutartimi, aktyviąja rinka ar kuriuo kitu būdu). Jei atsiperkamoji turto vertė buvo nustatyta remiantis jo naudojimo verte, nurodomos diskonto normos, taikytos apskaičiuojant dabartinę ir ankstesnę (jei ji buvo skaičiuojama) naudojimo vertę.

58. Apie kiekvieną pagal lizingo (finansinės nuomos) sutartį gauto veikloje naudojamo turto grupę gavėjas nurodo tos grupės turto likutinę vertę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną. Jei sudaromos subnuomos sutartys, nurodoma ateityje gautinų minimalių įmokų suma.

59. Apie turto lizingo (finansinės nuomos) ir atgalinio lizingo sandorius:

59.1. Lizingo davėjas atskleidžia:

59.1.1. bendrą investicijų į finansinę nuomą sumą ir per šiuos laikotarpius gautinas palūkanas:

59.1.1.1. iki 1 metų;

59.1.1.2. nuo 1 iki 5 metų;

59.1.1.3. po 5 metų.

- 59.1.2. neuždirbtas finansines pajamas;
- 59.1.3. negarantuotas likvidacines vertes;
- 59.1.4. neapibrėžtus nuompinigių, kurie pripažįstami pajamomis;
- 59.1.5. reikšmingų sutarčių apibūdinimą.

59.2. Lizingo gavėjas atskleidžia:

59.2.1. Pagal sutartis mokėtinų minimalių įmokų sumas per kiekvieną iš šių laikotarpių:

- 59.2.1.1. iki 1 metų;
- 59.2.1.2. nuo 1 iki 5 metų;
- 59.2.1.3. po 5 metų.

59.2.2. Jei buvo mokami neapibrėžti nuompinigiai – jų sumą ir susidarymo priežastis.

59.2.3. Bendrą informaciją apie lizingo (finansinės nuomos) sutartis ir jų pakeitimus, jei buvo daryti.

60. Apie turto nuomos ir atgalinės nuomos sandorius:

60.1. Turto nuomotojas atskleidžia:

- 60.1.1. išnuomoto turto vertę;
- 60.1.2. nuomos laikotarpius;
- 60.1.3. galimybę pratęsti nuomos laiką;
- 60.1.4. kitą svarbią informaciją apie nuomos sutartis.

60.2. Turto nuomininkas atskleidžia:

- 60.2.1. nuomos mokesčio dydžius;
- 60.2.2. nuomos laikotarpius;
- 60.2.3. kitą svarbią informaciją apie nuomos sutartis.

61. Apie turto panaudos sandorius atskleidžiama panaudos laikotarpis, pagal panaudos sutartį perduoto ar gauto turto pobūdis ir vertė, galimybė pratęsti sutartį, kita reikšminga informacija.

62. Apie kiekvieną patronuojamąją ir (ar) asocijuotąją įmonę, jei informacijos apie jas nėra atskleista patronuojančiosios ar didžiausios įmonių grupės, kuriai įmonė priklauso kaip patronuojamoji, konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose, patronuojančioji įmonė aiškinamajame rašte atskleidžia:

62.1. Valdomą patronuojamosios ir (ar) asocijuotosios įmonių kapitalo dalį procentais ir balsų, kuriuos suteikia turimos akcijos, dalį procentais, jei turimų akcijų skaičius skiriasi nuo jų suteikiamų balsų skaičiaus.

62.2. Patronuojamosios ir (ar) asocijuotosios įmonių kapitalo ir rezervų dydį.

62.3. Patronuojamosios ir (ar) asocijuotosios įmonių ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatus, t. y. grynąjį pelną ar nuostolius.

62.4. Nuosavybės metodu apskaičiuotų investicijų į patronuojamąsias ir (ar) asocijuotąsias įmones vertę, prestižą, jo amortizaciją, patikslintą prestižo amortizacijos sumą, jei tokių įmonių finansinių ataskaitų duomenys reikšmingi.

62.5. Nebalansinėse sąskaitose užregistruotą įmonei tenkančią patronuojamosios ir (ar) asocijuotosios įmonės nuostolių dalį, jeigu ji yra didesnė už investicijos balansinę vertę.

62.6. Įsigytų akcijų, suteikiančių balsavimo teisę, skaičių ir įsigijimo savikainą, jei ataskaitiniais ir praeitais ataskaitiniais metais buvo įsigyta teisė daryti lemiamą poveikį.

63. Informacijos apie patronuojamosios ir (ar) asocijuotosios įmonių kapitalą, rezervus ir grynąjį pelną ar nuostolius galima neatskleisti, jeigu atitinkama patronuojamoji ir (ar) asocijuotoji įmonė neskelbia savo finansinių ataskaitų ir jeigu įmonė jos nekontroliuoja.

64. Apie verslo įsigijimą atskleidžiama:

64.1. Jei ataskaitiniais metais buvo įsigytas verslas, jo pobūdis, įsigijimo savikaina.

64.2. Jei nuo paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos iki ataskaitinių finansinių metų finansinių ataskaitų sudarymo datos buvo įsigytas verslas, jo pobūdis, įsigijimo savikaina.

64.3. Informacija, leidžianti finansinių ataskaitų informacijos vartotojams įvertinti per ataskaitinius arba ankstesnius finansinius metus įsigyto verslo vertės koregavimo, padaryto per ataskaitinius metus, poveikį įmonės finansinei būklei ir veiklos rezultatams.

64.4. Įsigyjant kitos bendro pavaldumo įmonės verslą ar jo dalį taikytas verslo jungimo apskaitos metodas.

65. Apie finansinį turtą ir finansinius įsipareigojimus papildomai atskleidžiama:

65.1. Parduoti laikomo finansinio turto ir su rinkos kainomis susijusių finansinių įsipareigojimų:

65.1.1. priežastys, dėl kurių konkretaus finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų tikroji vertė nebuvo nustatyta;

65.1.2. tokio finansinio turto ar finansinių įsipareigojimų įsigijimo savikaina atėmus vertės sumažėjimo sumą.

65.2. Iki išpirkimo termino laikomo finansinio turto ir kitų finansinių įsipareigojimų, išskyrus su rinkos kainomis susijusius finansinius įsipareigojimus:

65.2.1. kiekvienos grupės sudėtis pagal išpirkimo terminus, nurodant amortizuotos savikainos vertę ir jos pokytį per ataskaitinį laikotarpį;

65.2.2. reikšminga užsienio valiutos kurso rizika, jei finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai yra įvertinti užsienio valiuta.

65.3. Suteiktų paskolų ir gautinų sumų:

65.3.1. sudėtis pagal grąžinimo laikotarpį, nurodant amortizuotos savikainos vertę, jos pokytį per ataskaitinį laikotarpį ir abejotinas skolas;

65.3.2. reikšminga užsienio valiutos kurso rizika, jei paskolos suteiktos ar sumos gautinos užsienio valiuta.

65.4. Jeigu finansinio turto, finansinėse ataskaitose parodomo įsigijimo savikaina atėmus nuvertėjimą, balansinė vertė viršija jo tikrąją vertę:

65.4.1. kiekvienos to turto grupės balansinė ir tikroji vertė;

65.4.2. nuvertėjimo nepripažinimo priežastys ir įrodymai, kuriais remiantis galima daryti prielaidą, kad nuvertėjimo požymiai išnyks.

65.5. Apie pinigus ir pinigų ekvivalentus:

65.5.1. Pinigų, kurių naudojimas apribotas ilgesniam kaip vienų metų laikotarpiui, suma.

65.5.2. Pinigų ekvivalentų vertė ir apibūdinama.

66. Apie išvestines finansines priemones, finansinėse ataskaitose parodomas įsigijimo savikaina atėmus nuvertėjimą, atskleidžiama:

66.1. Išvestinės finansinės priemonės ar jų grupės ir apibūdinamos.

66.2. Išvestinės finansinės priemonės ar jų grupės tikroji vertė paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną, jei tokią vertę galima nustatyti.

67. Atskleidžiama informacija apie turimas konvertuojamąsias obligacijas, pasirinkimo sandorius ir panašius vertybinius popierius arba teises, nurodomas jų skaičius ir įgytos konkrečios teisės.

68. Apie atsargas atskleidžiama:

68.1. Nukainojimo iki gryniosios galimo realizavimo vertės suma.

68.2. Atsargų vertė, pripažinta pardavimo savikainos sąnaudomis.

68.3. Bet kurio nukainojimo sumažinimo suma, aplinkybės ar įvykiai, dėl kurių buvo sumažintas atsargų nukainojimas.

68.4. Įkeistų atsargų balansinė vertė.

68.5. Atsargos, esančios pas trečiuosius asmenis.

69. Apie biologinį turtą papildomai atskleidžiama:

69.1. Įmonės biologinio turto grupės, sudarytos atsižvelgiant į šio turto paskirtį ir numatomą naudojimo trukmę.

69.2. Įkeisto biologinio turto ir turto, kurio naudojimo teisė yra ribota, balansinė vertė.

70. Apie įmonės kapitalą atskleidžiama:

70.1. Apie įstatinį akcinių bendrovių ar uždarytų akcinių bendrovių kapitalą šie duomenys:

70.1.1. Įstatinio kapitalo sudėtis, visos akcijų klasės ir kiekvienos klasės:

70.1.1.1. akcijų skaičius;

70.1.1.2. akcijų nominali vertė;

70.1.1.3. jeigu ataskaitiniais metais buvo išleista nauja akcijų emisija, išleistų naujų akcijų nominali vertė, emisijos kaina, išlaidų, kurios tiesiogiai priskirtos naujai akcijų emisijai, suma ir pobūdis;

70.1.1.4. išleistų ir apmokėtų akcijų skaičius;

70.1.1.5. išleistų ir neapmokėtų akcijų skaičius;

70.1.1.6. akcijų suteikiamos teisės ir (ar) apribojimai;

70.1.1.7. savų akcijų skaičius;

70.1.1.8. anuliuotų akcijų skaičius ir (ar) nominalios vertės sumažinimo suma, jeigu ataskaitiniais metais buvo sumažintas bendrovės įstatinis kapitalas.

70.1.2. Pagal privilegijuotąsias akcijas su kaupiamuoju dividendu apskaičiuoti dividendai, kuriems išmokėti nepakanka dividendams skirtos pelno dalies.

70.1.3. Informacija apie bendrovės sprendimą padidinti (sumažinti) įstatinį kapitalą, jei akcininkų sprendimas padidinti (sumažinti) įstatinį kapitalą jau priimtas, bet pakeisti įstatai dar neįregistruoti.

70.2. Apie pagrindinį žemės ūkio ar kooperatinės bendrovės kapitalą pateikiama grąžintinių pajinų įnašų vertė paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną.

70.3. Apie tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos, kurių visi tikrieji nariai yra akcinės bendrovės ar uždarnosios akcinės bendrovės, savininkų įnašus pateikiama bendrijos veiklos sutartyje nurodyta bendra dalyvių įnašų vertė, gautinų ir (ar) grąžintinių įnašų vertė paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną.

71. Papildomai aiškinamajame rašte turi būti atskleidžiama kiekvieno rezervo sudarymo tikslas, pobūdis ir naudojimo apribojimai.

72. Aiškinamajame rašte turi būti pateikiamas siūlomas pelno (nuostolių) paskirstymo projektas.

73. Apie dotacijas ir subsidijas (toliau – dotacijos) atskleidžiama:

73.1. Gautų ir gautinų dotacijų pobūdis, rūšys.

73.2. Gautinų, gautų, panaudotų, grąžintinių ir grąžintų dotacijų sumos.

73.3. Apibūdinami neapibrėžtumai ir įsipareigojimai, susiję su dotacijomis, ir galimas poveikis įmonės finansinei būklei.

73.4. Informacija apie dotacija nepripažintą valstybės paramą, kurios tikslios sumos negalima nustatyti arba atskirti nuo pagrindinės įmonės veiklos.

74. Apie pajamas ir sąnaudas atskleidžiama:

74.1. Personalo darbo užmokesčio, socialinio draudimo ir su pensijų įmokomis susijusios sąnaudos.

74.2. Per ataskaitinį laikotarpį pripažinta pajamų ir sąnaudų suma dėl valiutų kursų pokyčio.

75. Apie statybos ir kitas ilgalaikes sutartis atskleidžiama:

75.1. Statybos ir kitų ilgalaikių sutarčių darbų įvykdymo lygiui nustatyti taikomi būdai.

75.2. Iki paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos sukaupta nebaigtų vykdyti sutarčių išlaidų ir pelno (nuostolių) suma.

75.3. Gautų avansų suma.

75.4. Atidėto (sulaikyto) mokėjimo suma.

75.5. Iš užsakovų gautinos sumos už sutartyje numatytus darbus.

75.6. Užsakovams mokėtinos sumos.

76. Apie pelno mokestį atskleidžiama:

76.1. Reikšmingi pelno mokesčio sąnaudų ar pajamų komponentai:

76.1.1. ataskaitinio laikotarpio pelno mokesčio sąnaudos;

76.1.2. visi praėjusių ataskaitinių laikotarpių pelno mokesčio taisymai, apskaitoje parodyti einamąjį ataskaitinį laikotarpį;

76.1.3. atidėtojo mokesčio likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir jo pokytis per ataskaitinį laikotarpį;

76.1.4. atidėtojo mokesčio sąnaudų ar pajamų suma, susijusi su laikinųjų skirtumų atsiradimu ir išnykimu, ir paaiškinamos reikšmingos sumos;

76.1.5. atidėtojo mokesčio sąnaudų ar pajamų suma, susijusi su pelno mokesčio tarifų ar Pelno mokesčio įstatymo pakeitimais, ir nurodomos reikšmingos sumos;

76.1.6. nauda, atsirandanti dėl anksčiau nepripažintų praėjusio ataskaitinio laikotarpio mokestinių nuostolių ar laikinųjų skirtumų, kuriais mažinamos ataskaitinio laikotarpio pelno mokesčio sąnaudos;

76.1.7. atidėtojo mokesčio sąnaudos ar pajamos, atsirandančios dėl atidėtojo mokesčio turto vertės koregavimo;

76.1.8. pelno mokesčio sąnaudų ar pajamų suma, susijusi su apskaitos politikos pakeitimais ir esminėmis klaidomis, kurie buvo taisomi perspektyviai.

76.2. Ataskaitinio laikotarpio pelno mokesčio ir atidėtojo mokesčio suma, susijusi su operacijomis, kurios registruojamos nuosavo kapitalo sąskaitose.

76.3. Įskaitomųjų laikinųjų skirtumų ir nepanaudotų mokestinių nuostolių, kurių atidėtojo mokesčio turtas nebuvo apskaičiuotas, suma ir termino pabaiga.

76.4. Pelno mokesčio tarifai ir reikšmingas pelno mokesčio tarifų pakeitimų poveikis ataskaitinio laikotarpio pelno mokesčiui ir atidėtajam mokesčiui.

77. Apie atidėjinius, neapibrėžtuosius įsipareigojimus ir turtą pateikiama:

77.1. Kiekvieno reikšmingo atidėjinio:

77.1.1. balansinė vertė finansinių metų pradžioje, per metus sudarytų atidėjinių ir dėl kitokių priežasčių padidėjusios, per metus panaudotos ar kitaip nurašytos sumos;

77.1.2. trumpas apibūdinimas, numatomas įsipareigojimo įvykdymo laikas.

77.2. Trumpas kiekvieno reikšmingo neapibrėžtojo įsipareigojimo apibūdinimas ir galimas poveikis įmonės finansinei būklei.

77.3. Trumpas kiekvieno reikšmingo neapibrėžtojo turto apibūdinimas ir galimas poveikis įmonės finansinei būklei.

78. Trumpai apibūdinami poataskaitiniai įvykiai, kurių neatskleidimas gali turėti reikšmingos įtakos įmonės finansinių ataskaitų informacijos vartotojų galimybei priimti teisingus sprendimus.

79. Apie jungtinę veiklą partnerio aiškinamajame rašte atskleidžiama:

79.1. Informacija apie jungtinės veiklos sutarčių objektus.

79.2. Kiekvienos pagal jungtinės veiklos sutartį kontroliuojamos bendrosios įmonės valdoma dalis, ataskaitinio laikotarpio grynasis pelnas (nuostoliai), kapitalo ir rezervų dydis.

79.3. Su bendrąja ekonomine veikla pagal jungtinės veiklos sutartį susijusio ilgalaikio ir trumpalaikio turto, po vieno metų mokėtinų sumų ir ilgalaikių įsipareigojimų, per vienus metus mokėtinų sumų ir trumpalaikių įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų dalys.

79.4. Su bendrąja įmone, kontroliuojama pagal jungtinės veiklos sutartį, susiję nuostoliai, jei jie yra užregistruoti nebalansinėse sąskaitose.

79.5. Neapibrėžtųjų įsipareigojimų, susijusių su investicijomis į jungtinės veiklos sutarties objektus, sumos ir pobūdis.

79.6. Kiti reikšmingi faktai, susiję su jungtinės veiklos sutarties objektais.

80. Informacijos apie bendrosios įmonės, kontroliuojamos pagal jungtinės veiklos sutartį, kapitalą, rezervus ir grynąjį pelną ar nuostolius galima neatskleisti, jeigu atitinkama pagal jungtinės veiklos sutartį kontroliuojama bendroji įmonė neskelbia savo finansinių ataskaitų ir jeigu aiškinamąjį raštą rengianti įmonė jos nekontroliuoja.

81. Apie partnerystės sutartis atskleidžiama:

81.1. Apie kiekvieną partnerystės sutartį ar apie partnerystės ar panašaus pobūdžio sutarčių grupę:

81.1.1. šių sutarčių pobūdis;

81.1.2. svarbios sutarčių sąlygos, nuo kurių gali priklausyti būsimųjų pinigų srautų dydis, jų gavimo laikas ir tikimybė;

81.1.3. teisė naudoti sutartyse nurodytą turtą ir šios teisės turėjimo laikotarpis;

81.1.4. įsipareigojimai teikti paslaugas ar teisė naudotis tokiomis paslaugomis, nurodomos paslaugų teikimo ar naudojimosi jomis laikotarpis;

81.1.5. įsipareigojimai įsigyti ar statyti nekilnojamąjį turtą, įrangą ir įrenginius, nurodoma įsipareigojimų vertė, jų vykdymo laikotarpis ir atidėjiniai, jeigu jų yra sudaryta;

81.1.6. įsipareigojimai sutarties galiojimo pabaigoje perduoti ar priimti nurodytą turtą, nurodoma tokio turto vertė;

81.1.7. galimybė pratęsti ar nutraukti sutartį;

81.1.8. kitokios teisės ir įsipareigojimai;

81.1.9. pajamos ir sąnaudos, susijusios su sutarčių vykdymu;

81.1.10. per ataskaitinį laikotarpį padaryti sutarčių pakeitimai.

81.2. Pagal šias sutartis pripažinto finansinio ir nematerialiojo turto vertė.

81.3. Informacija apie sudarytas papildomas sutartis, susijusias su šiomis sutartimis.

81.4. Kita reikšminga informacija.

82. Taip pat paaiškinamos įmonės balanso, pelno (nuostolių), nuosavo kapitalo pokyčių ir pinigų srautų ataskaitų kitos sumos, kurios gali turėti įtakos finansinių ataskaitų informacijos vartotojų priimamiems sprendimams:

82.1. Sukauptų pajamų ar ateinančio laikotarpio sąnaudų sumos, jeigu jos yra reikšmingos.

82.2. Sukauptų sąnaudų ir ateinančių laikotarpių pajamų sumos, jeigu jos yra reikšmingos.

82.3. Sudarant pinigų srautų ataskaitą, reikšmingos nepiniginių straipsnių sumos, pavyzdžiui, investicinių ir finansinių sandorių, nesusijusių su pinigų įplaukomis ar išmokomis per ataskaitinius finansinius metus, sumos.

83. Apie susijusias šalis, kaip apibrėžta tarptautiniuose apskaitos standartuose, priimtuose 2002 m. liepos 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1606/2002 dėl tarptautinių apskaitos standartų taikymo, atskleidžiama tokia informacija, kuri nebuvo atskleista kitose aiškinamojo rašto pastabose. Jeigu informacija jau buvo atskleista, pateikiama tik nuoroda į tos pastabos numerį. Apie susijusias šalis aiškinamojo rašto pastabose turi būti atskleidžiama tokia informacija:

83.1. Kiekvienos patronuojamosios ir asocijuotosios įmonės pavadinimas, veiklos pobūdis, valdoma dalis, ataskaitinio laikotarpio grynas pelnas (nuostoliai), kapitalo ir rezervų dydis.

83.2. Kiekvienos pagal jungtinės veiklos sutartį kontroliuojamos bendrosios įmonės pavadinimas, veiklos pobūdis, valdoma dalis.

83.3. Patronuojančiosios įmonės ar įmonių, galinčių daryti įmonei reikšmingą poveikį, pavadinimai, veiklos pobūdis, valdoma dalis. Jeigu įmonei lemiamą ar reikšmingą poveikį daro vienas ar keli fiziniai asmenys, nurodomas šis faktas ir fizinių asmenų valdoma dalis.

83.4. Pagrindinių vadovaujančiųjų darbuotojų, suskirstytų į administracijos darbuotojų, valdybos ir stebėtojų tarybos narių grupes:

83.4.1. asmenų skaičius;

83.4.2. per ataskaitinį laikotarpį bendra ir kiekvienai grupei išmokėtos sumos, susijusios su darbo santykiais, kurias sudaro pagrindinis darbo užmokestis, išeitinės kompensacijos, premijos ir kitoks atlygis;

83.4.3. prisiimtų įsipareigojimų sumokėti atlygį pagal apibrėžtų išmokų planus suma atskirai nurodant ir kiekvienai grupei tenkančias sumas;

83.4.4. išmokos akcijomis;

83.4.5. neatlygintinai perduoto turto arba suteiktų paslaugų vertė.

83.5. Duomenys apie sandorius su susijusiomis šalimis, pateikti pagal pagrindines susijusių šalių grupes:

83.5.1. ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpių sandorių sumos;

83.5.2. skolos suma ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir atsiskaitymo sąlygos;

83.5.3. per ataskaitinį laikotarpį pripažinta abejotinių skolų suma;

83.5.4. suteiktos garantijos ir laidavimai;

83.5.5. kita reikšminga informacija, kuri paaiškintų galimą tokių sandorių poveikį įmonės finansinei būklei.

83.6. Duomenys apie kiekvieną reikšmingą sandorį, sudarytą su susijusiomis šalimis kitokiomis negu rinkos sąlygomis.

84. Aiškinamojo rašto pastabose pateikiama kita reikšminga informacija, kuri atskleidžia įmonės veiklos pobūdį, finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus, tačiau nebuvo pateikta kitose finansinėse ataskaitose.

85. Didelių ir viešojo intereso įmonių aiškinamajame rašte papildomai atskleidžiama:

85.1. Informacija apie paslaugų ir prekių pardavimo pajamų sumas, sugrupuotas pagal veiklos rūšis ir geografines rinkas, jeigu tos veiklos rūšys ir geografinės rinkos labai skiriasi viena nuo kitos prekių pardavimo ir paslaugų teikimo organizavimo būdais.

85.2. Su audito įmonių teikiamomis paslaugomis susijusios sąnaudos:

85.2.1. finansinių ataskaitų audito;

85.2.2. užtikrinimo ir kitų susijusių paslaugų;

85.2.3. konsultacijų mokesčių klausimais;

85.2.4. kitų paslaugų.

VII. ĮMONĖS REORGANIZAVIMAS, ATSKYRIMAS IR PERTVARKYMAS

86. Kai įstatymų nustatyta tvarka įmonė reorganizuojama jungimo būdu, ataskaitinio laikotarpio finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte turi būti atskleidžiama tokia informacija:

86.1. Reorganizuotų įmonių teisinė forma, pavadinimai, kodai ir buveinės (adresai).

86.2. Po reorganizavimo atsiradusios įmonės veiklos pradžia.

86.3. Atidėjiniai, sudaryti įmonės veiklai sumažinti ar nutraukti.

86.4. Informacija, leidžianti finansinių ataskaitų vartotojams įvertinti per ataskaitinius finansinius metus atlikto įmonių reorganizavimo pobūdį.

86.5. Bendro pavaldumo įmonių reorganizavimui taikytas apskaitos metodas ir dėl jo taikymo įvykę kitų rezervų pokyčiai.

87. Įstatymų nustatyta tvarka įmonė gali būti reorganizuojama skaidymo būdu, kai pagal įmonės nustatytas reorganizavimo sąlygas išdalijama kitoms įmonėms ar padalijama į steigiamas naujas įmones. Įstatymų nustatyta tvarka gali būti atskiriama įmonės dalis ir šios dalies turto ir įsipareigojimų pagrindu įsteigiama viena ar kelios įmonės. Visais šiais atvejais įsteigtos naujos įmonės aiškinamajame rašte pirmais ir antrais finansiniais metais turi būti atskleidžiama:

87.1. Taikytas skaidymo būdas (išdalijimas, padalijimas, atskyrimas), suskaidytos įmonės pavadinimas ir jos veiklos sritis.

87.2. Suformuoto nuosavo kapitalo dydis ir sudėtis.

87.3. Įmonės gauto turto ir įsipareigojimų registravimo apskaitoje būdas.

87.4. Įmonės gauto turto ir įsipareigojimų sudėtis ir apskaitoje užregistruota jų vertė.

88. Po išdalijimo tęsiančios veiklą įmonės aiškinamajame rašte pirmais ir antrais finansiniais metais turi būti atskleidžiama:

88.1. Nuosavo kapitalo dydžio ir sudėties pokytis dėl išdalijimo.

88.2. Įmonės gauto turto ir įsipareigojimų registravimo apskaitoje būdas.

88.3. Įmonės gauto turto ir įsipareigojimų sudėtis, apskaitoje užregistruota gauto turto ir įsipareigojimų vertė.

89. Po įmonės dalies atskyrimo veiklą tęsiančios įmonės aiškinamajame rašte pirmais ir antrais finansiniais metais turi būti atskleidžiama:

89.1. Po įmonės dalies atskyrimo veikiančios naujos įmonės pavadinimas, jos veiklos sritys.

89.2. Nuosavo kapitalo dydžio ir sudėties pokytis dėl įmonės dalies atskyrimo.

89.3. Įmonės perduoto turto ir įsipareigojimų sudėtis, apskaitoje užregistruota perduoto turto ir įsipareigojimų vertė.

90. Skaidomos įmonės, kai jos skaidymas finansinių metų pabaigoje dar nebaigtas, aiškinamajame rašte pateikiama tokia informacija:

90.1. Sprendimo skaidyti įmonę aplinkybės ir jo priėmimo data.

90.2. Skaidymo būdas (išdalijimas, padalijimas, atskyrimas).

90.3. Po skaidymo pasibaigiančios įmonės ir veiksiančių įmonių pavadinimai, veiklos sritys.

90.4. Po skaidymo veiksiančių įmonių nuosavo kapitalo dydis ir sudėtis.

90.5. Numatoma data, kada po skaidymo pasibaigiančios įmonės akcininkams, nariams, ar kitiems juridinio asmens dalyviams suteikiama teisė į įmonės, kuri veiks po skaidymo, pelną ir visos su šia teise susijusios sąlygos.

90.6. Numatoma data, kada po skaidymo pasibaigiančios įmonės turtas ir įsipareigojimai perduodami po skaidymo veiksiančiai įmonei ir kada sandoriai įtraukiami į šios įmonės apskaitą.

91. Kai įstatymų nustatyta tvarka įmonė pertvarkoma į kitos teisinės formos įmonę, sudarydama pirmąsias po pertvarkymo metines finansines ataskaitas, ji aiškinamojo rašto bendrojoje dalyje turi nurodyti sprendimo pertvarkyti įmonę priėmimo datą, aplinkybes ir naujos teisinės formos įmonės įstatų ar kitų steigimo dokumentų įregistravimo Juridinių asmenų registre datą.

92. Sudarant pirmąsias metines finansines ataskaitas, pateikiama detali informacija apie apskaitos politikos pakeitimą po įmonės pertvarkymo į kitos teisinės formos įmonę.

93. Sudarant pirmąsias po pertvarkymo metines finansines ataskaitas, pateikiama kita detali įmonės pertvarkymo informacija, pavyzdžiui:

93.1. turto vertinimo diena ir ataskaitos pateikimo data, vertinimo rezultatai ir turto vertės koregavimo įtaka finansinių atskaitų duomenims;

93.2. pertvarkymo balansas pagal turto vertinimo dienos duomenis ir laikotarpio nuo ataskaitinių finansinių metų pradžios iki turto vertinimo dienos pelno (nuostolių) ataskaita;

93.3. kita su įmonės pertvarkymu susijusi reikšminga informacija, turėjusi įtakos įmonės veiklai ir nuosavo kapitalo pokyčiui.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

94. Šis standartas taikomas sudarant 2016 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas.

Priedo pakeitimai:

Nr. [VAS-19](#), 2015-05-28, paskelbta TAR 2015-06-01, i. k. 2015-08519

Pakeitimai:

1.

Audito ir apskaitos tarnyba, Įsakymas

Nr. [VAS-28](#), 2014-09-30, paskelbta TAR 2014-09-30, i. k. 2014-13265

Dėl audito ir apskaitos tarnybos direktoriaus 2012 m. gruodžio 21 d. įsakymo Nr. VAS-24 „Dėl 6-ojo verslo apskaitos standarto „Aiškinamasis raštas“ tvirtinimo“ pakeitimo

2.

Audito ir apskaitos tarnyba, Įsakymas

Nr. [VAS-19](#), 2015-05-28, paskelbta TAR 2015-06-01, i. k. 2015-08519

Dėl Audito ir apskaitos tarnybos direktoriaus 2012 m. gruodžio 21 d. įsakymo Nr. VAS-24 „Dėl 6-ojo verslo apskaitos standarto „Aiškinamasis raštas“ tvirtinimo“ pakeitimo